

Premiera filma [Ali je bilo kaj avantgardnega?](#) v Slovenski kinoteki

»V Sloveniji smo z rahlo slabšalno oznako 'amaterski' film dolgo odpravljali vso filmsko ustvarjalnost, ki se je v času Jugoslavije bohotala zunaj okvirov uradne, državne filmske produkcije, in posledično te 'amaterske' filme prepuščali zobu pozabe. Najin dokumentarni film, tako vsaj upava, pokaže, da je ljubiteljska strast proizvedla nezanemarljiv korpus povsem izvirnih podob in avtohtonih avtorskih pristopov, ki jim danes v resnici mirne vesti lahko rečemo zgodovina slovenskega eksperimentalnega filma.« Jurij Meden

Slovenska kinoteka z veseljem napoveduje premiero dokumentarnega filma **Ali je bilo kaj avantgardnega?**, ki bo **16. januarja 2025 ob 19. uri**. Film scenaristov in režiserjev **Matevža Jermana** in **Jurija Medena** si naslov izposoja pri članku Silvana Furlana, pokojnega direktorja Kinoteke, ki velja za pionirja raziskav zgodovine slovenskega avantgardnega filma. **Ali je bilo kaj avantgardnega?** prinaša prepotreben vpogled v dolgo spregledan del slovenske filmske zgodovine – obdobje eksperimentalne in avantgardne produkcije, ki je nastajalo izven meja državnega filmskega sistema, a ohranilo svoj močan pečat. Film združuje digitalizirane in restavrirane posnetke, zgodovinsko analizo in sodobne intervjuje, ki osvetljujejo kulturni in družbeni pomen teh del. To ni le zgodovinska retrospektiva, temveč tudi slavljenje kreativnega poguma in inovativnosti filmskih ustvarjalcev tistega časa.

Slovenska kinoteka je med letoma 2013 in 2023 ohranila in digitalizirala 179 kratkih filmov, nastalih v obdobju Socialistične republike Slovenije (1945–1991), vendar pretežno izven takrat prevladujoče državne produkcije. Te filme danes z zamudo prepoznavamo kot eksperimentalne in kot pomemben, inovativen del slovenske filmske dediščine, ki je desetletja ostajal spregledan doma in v tujini. Produkcija filma **Ali je bilo kaj avantgardnega?** je radikalno pospešila prizadevanja po ohranitvi, digitaliziranju in restavriranju tega segmenta slovenske kinematografije. Danes so ti filmi končno vidni in dokazujejo, da zahodne metropole niso bile edina središča inovativne kinematografije.

Na premieri bomo gostili oba režiserja in večji del ekipe. Projekciji bo sledil pogovor z ustvarjalci. Film je nastal v produkciji Temporame in koprodukciji Slovenske kinoteke ter RTV Slovenija.